

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Mórítz Balázs (címe) ügyvéd által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek a G. Horgos Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: Gerginé dr. Horgos Livia ügyvéd) által képviselt (alperes neve, címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. szeptember 15-én kelt 31.P.25.750/2009/9. számú ítélete ellen a felperes részéről 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 25.000 (huszonötezer) forint + áfa fellebbezési költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 60.000 (hatvanezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy vele szemben az alperes alaptalanul folytatott büntetőeljárást, a nyomozati cselekmények, a gyanúsított kihallgatása, az eljárás elhúzódása súlyosan sértette emberi méltósághoz, személyes szabadsághoz és jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát.

A jogsértés megállapításán túl 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és járulékai megfizetése iránt is igényt terjesztett elő.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Állította, hogy a nyomozási határidőket megtartotta, a „nyomozási határidő elhúzódása” mindvégig indokolt volt és rajta kívülálló ok miatt következett be. Az eljárás során az előírásokat, törvényi rendelkezéseket betartva járt el, jogsértő magatartást nem tanúsított, mulasztást nem követett el.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra fizessen meg 60.000 forint illetéket, valamint 15 napon belül az alperesnek 60.000 forint perköltséget.

Az ítélet indokolásában ismertette a Ptk. 75. § (1) bekezdését, a Ptk. 76. §-át, a Ptk. 84. § (1) bekezdését, a Btk. 290. § (1)-(6) bekezdését, a Cstv. 24. §-át, a Gt. 30. § (1)-(2) bekezdését.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a felek előadásai, a becsatolt iratok alapján állapította meg a Pp. 206. §-ának figyelembevételével.

Rögzítette, hogy nem volt vitatott a felperes ügyvezetői tisztségéről való lemondása, és hogy az nem került bejelentésre, illetve, hogy a cég ellen felszámolási eljárás indult.

Osztotta azt az alperesi védekezést, hogy nem járt el jogellenesen, kirívó jogalkalmazási tévedést sem követett el. A felszámolói feljelentésben foglaltak alapján a felperes nem volt együttműködő, az eljárás lezárásához szükséges iratok, nyilatkozatok hiányoztak, a cégnyilvántartásban változatlanul a felperes szerepelt ügyvezetőként.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes meggyanúsítása megalapozott volt, a nyomozás teljesen indokoltan folyt azt követően is, hogy a lemondó nyilatkozatát becsatolta. A cég tartozásának nagysága, a felperes felszámolói feljelentésben foglaltak szerinti magatartása, a cég fiktív székhelye, a lemondás bejelentésének és a felszámolás elrendelésének egymáshoz közeli időpontja, a változás bejelentésének elmaradása, az, hogy a felperes megtagadta a vallomástételt, továbbá az, hogy a felperestől az iratokat átvevő személyt a nyomozóhatóság hosszú ideig nem találta kellő alapot szolgáltatott ahhoz, hogy a bűncselekmény gyanúja fennmaradjon a felperessel szemben is.

Nem volt vitatott, hogy új ügyvezetőt nem választottak a gazdasági társaságnál, így a felperes intézkedési kötelezettsége a felszámolás 2003. január 23-i elrendelésekor még fennállt a Gt. 60. §-a alapján 2003. február 23-ig. Az eljárás ezen szakaszában még nem volt megállapítható, hogy a cégiratok átadásra kerültek-e, megvannak-e és valóban történt-e bűncselekmény, illetve, hogy ebben a felperesnek mi lehetett a szerepe. Mindehhez szükség volt ... meghallgatására is.

Megjegyezte az elsőfokú bíróság, hogy a felperes a tárgyaláson a büntetőeljárás befejezése után akként nyilatkozott, hogy nem tudta, hogy a felszámolást miért rendelték el, nem tudott ügyvezetői jogi felelősségéről, hogy a cégnek milyen kinnlevőségei, tartozásai voltak és a végrehajtásról sem voltak ismeretei. Ezen nyilatkozatai az alperes szerint további ellenőrzésre szorultak.

Utalt arra is az elsőfokú bíróság, hogy a felperes vallomás megtagadására irányuló magatartása hátráltatta a nyomozóhatóságot abban, hogy az alapos gyanú megszűnését megállapítsa. A felperes meghallgatása során szolgáltatathatott volna olyan adatokat, információkat, amelyek birtokában az eljárás lezárására, a csatolt iratok valóságtartalmának ellenőrzésére - ami nem volt indokolatlan - előbb sor kerülhetett volna.

Az elsőfokú bíróság szerint mivel az alapos gyanú okszerűen merült fel, ezért az alperes magatartása nem tekinthető indokolatlannak, a megszüntető határozat

meghozataláig nem volt kiemelkedően hosszú figyelembe véve az időközben végzett eljárási cselekményeket.

Az elsőfokú bíróság azt is kifejtette, hogy jogi álláspontjára figyelemmel a felek további hivatkozásainak nem volt jelentősége az ügy eldöntése szempontjából és a felperes bizonyítási indítványának sem adott helyt, mert a kereseti kérelem elutasítása miatt a felperest ért esetleges pszichés hatás nem volt értékelhető, és a bíróságnak csak abban kellett állást foglalnia, hogy jogszerű volt-e az alperes eljárása.

A hatósági eljárás jogszerű és indokolt volt az elsőfokú bíróság álláspontja alapján, ezért a Ptk. 76. §-a alapján személyiségi jog megsértését nem állapította meg és az erre alapított kártérítési igényt elutasította. A perköltség viseléséről a felperes pervesztességét figyelembe véve határozott.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést.

Elsődlegesen az elsőfokú bíróság határozatának a kereseti kérelme szerinti megváltoztatását és az alperes perköltségben való marasztalását, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

Előadta, hogy a felszámolást végző gazdasági társaság 2003. július 28-án tett feljelentést vele, mint az adós társaság volt képviselőjével szemben. A gyanúsítás közlése után a vallomástételt megtagadta, védője azonban csatolta a lemondását tartalmazó taggyűlési határozatot, amelyből megállapítható volt, hogy az iratanyagokat átadta a társaság egyik tagjának. Ennek ellenére az eljárást folytató nyomozóhatóság csak három évvel később szüntette meg a büntetőeljárást azzal, hogy a cselekmény nem bűncselekmény.

Egyértelműen megállapítható, hogy a lemondását tartalmazó nyilatkozat nyomozóhatóság részére történő átadását követően teljesen indokolatlanul állt gyanúsítottként büntetőeljárás hatálya alatt. Az alperes eljárása a jogszabályi rendelkezéseknek formálisan megfelelt ugyan, azonban az az előírások figyelmen kívül hagyása mellett folyt.

Hivatkozott a Btk. 290. § (5) bekezdésére, a Cstv. 31. §-ára, arra, hogy a gazdálkodó szervezet vezetőjét - korlátozott felelősségű társaság esetén az ügyvezetőt - milyen kötelezettségek terhelik. A Btk. és a Cstv. szabályait összevetve megállapítható, hogy bűncselekményt kizárólag a felszámolási eljárás alatt álló gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője, tehát ügyvezetője követhet el. A Gt. 21. § (1) bekezdésére, 24. § (1) bekezdésére, valamint a 30. § (1) bekezdésére utalva előadta, hogy akkor lehetett volna a terhére rótt bűncselekmény miatt felelősségre vonni, ha a felszámolási eljárás előtt a ... ügyvezetőjeként mulasztott volna, azonban a felszámolási eljárás elrendelését megelőzően ügyvezetői tisztségéről lemondott, ami hatályos és érvényes volt a cégbíróság felé tett ilyen tartalmú bejelentés nélkül is. Az ennek alapjául szolgáló teljes bizonyítóerejű magánokirat egyébként a nyomozóhatóság rendelkezésére állt.

Kitért arra is, hogy a vallomástétel megtagadásának joga törvény által biztosított terhelti jog, amelyből semmilyen következtetés nem vonható le a szerepére, bűnösségére és az nem indokolhatta a gyanú fennálltát.

Megjegyezte, hogy az eljárás megszüntetésére csak hónapokkal azután került sor, hogy ... gyanúsítottként történő kihallgatásán az általa előadottakat mindenben alátámasztotta. Az eljárás megszüntetésének elhúzódása nem a tagi képviselő nyilatkozatától, hanem a jogszabály kirívóan súlyos értelmezéséből fakadt.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

Állította, hogy a felperes fellebbezése nem megalapozott, az ítélet érdemben helyes, az ügy elbírálásának alapjául szolgáló jogszabályokat az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta.

Kiemelte, hogy a perben nem volt vitatott a felperes ügyvezetői tisztségről történő lemondása, az sem, hogy új ügyvezető nem került bejelentésre. A Gt. 30. §-a alapján a felperes ezen lemondása csak 2003. február 23-án hatályosulhatott, így a felszámolási eljárás elrendelésekor a felperest kellett a társaság ügyvezetőjének tekinteni, és őt terhelték a Cstv. 31. §-ában előírt kötelezettségek.

Állította, hogy a felszámolási eljárásban a felperes nem működött együtt a felszámolóval, a szükséges iratok és nyilatkozatok hiányoztak. A felperes volt a társaság ügyvezetője, a társaság fiktív székhellyel bírt és a lemondás, valamint a felszámolási eljárás elrendelése közti időpont rövideje miatt is alappal következtetett arra, hogy a megalapozott gyanú fennállt. A becsatolt iratok valódisága megkérdőjeleződött, ezért kötelessége volt azokat ellenőrizni.

Az kétségtelen, hogy a felperesnek jogában állt a vallomástétel megtagadása, azonban tisztában kellett lennie azzal, hogy ezáltal erről a védekezési módról lemondott, amivel értelemszerűen hátráltatta a nyomozást. Állította, sem a felperes meggyanúsítása, sem a felperessel szemben folytatott eljárás időtartama vonatkozásában jogellenességet nem követett el, nem járt el felróható módon, ezért a kereseti kérelem megalapozatlan.

A felperes fellebbezése nem alapos.

A másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont következtetésével és az így meghozott döntésével egyetértett, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése és a Pp. 254. § (3) bekezdésének megfelelően helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy a Ptk. 76. §-a értelmében a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti az emberi méltóság megsértése, amely az egyedi értékektől függetlenül minden embert megillet, és tilos minden olyan magatartás, amely ennek sérelmével jár, ami az emberi mivoltot sérti, megkülönbözteti, ami gátolja az emberhez méltó magatartás, életvitel kialakítását.

A felperes keresetében az ellene indított büntetőeljárást, a nyomozati cselekményeket, az „alaptalan gyanúsítás közlését”, az eljárás jogtalan lefolytatását sérelmezte. Ezen túlmenően azonban olyan konkrét alperesi magatartást nem jelölt meg, ami sértené emberi méltóságát, személyhez fűződő jogát.

A Ptk. 76. §-a szerinti jogsértés megállapításához az esetleges indokolatlan nyomozáson túl olyan többlet tényállási elemre van szükség, ami a felperest emberi mivoltában sértette, vagy olyan hátrányos megkülönböztetésben részesült, ami emberi méltósága megsértésének alapjául szolgálhatna. Ilyen, a felperessel szemben alkalmazott jogsértő alperesi magatartás nem volt megállapítható, a rendelkezésre álló okiratok szerint az alperes a lefolytatott eljárás során nem járt el jogellenesen, jogalkalmazási tévedést nem követett el, a jogszabályi rendelkezéseket betartotta, ezért a felperes megalapozatlanul kérte emberi méltósága megsértésének a megállapítását.

A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy az Alkotmány 55. § (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabadságra és a személyi biztonságra, senkit sem lehet szabadságától másként, mint a törvényben meghatározott okokból és a törvényben meghatározott eljárás alapján megfosztani. A személyes szabadság korlátozásának vannak az előzetes letartóztatás mellett egyéb formái is. Ezek közé tartoznak a rendőrséget megillető korlátozási lehetőségek, úgymint az elfogás és előállítás, az elővezetés stb. A szabadságelvonás során garanciát jelent, hogy a személyes szabadság korlátozásának a tilalmát az Alkotmány rögzíti és arra csak szigorú feltételek betartása mellett, a jogszabályi rendelkezések alapján kerülhet sor.

A felperessel szemben a nyomozóhatóság személyes szabadságát korlátozó kényszerintézkedést nem alkalmazott, a büntetőeljárás során csak kihallgatták, gyanúsítottként idézték, amelynek során az alperes az előírásoknak megfelelően járt el. A felperes ügyvezető tisztségéről a felszámolási eljárás megindítását megelőzően lemondott, azonban az még nem hatályosult, és - a felperes által sem vitatottan - nem álltak rendelkezésre a ... cégiratai, ezért szükséges volt személyes meghallgatása, s mivel a felperes megtagadta a vallomástételt és a nyomozóhatóság ...-t sem tudta kihallgatni, ezért értelemszerűen húzódott az eljárás, azonban ezáltal alperes személyes szabadsága jogellenesen nem korlátozódott.

A másodfokú bíróság kiemeli, hogy a Btk. 290. §-a rendelkezik a csődbűncselekményről, arról, hogy a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezet fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete esetén ki és milyen meghatározott cselekmény miatt tartozik felelőséggel, a Csődtv. 24. §-a azt írja elő, hogy a felszámolási eljárás megindításakor a kérelemhez milyen adatokat, iratokat kell csatolni, elismeri-e az adós a kérelemben foglaltakat, míg a gazdasági társaságokról szóló (2006. július 1-jéig hatályos) 1997. évi CXLIV. törvény 30. § (2) bekezdése szerint a vezető tisztségviselő lemondása csak annak bejelentésétől számított hatvanadik napon válik hatályossá, és addig a vezető tisztségviselő a halaszthatatlan döntések meghozatalában, illetve az ilyen intézkedések megtételében köteles részt venni.

A Btk. 290. §-át összevetve a Csődtv. 24. §-ával és a Gt. 30. §-ában írtakkal egyértelmű, hogy az alperes nem járt el jogellenesen, a szükséges eljárási cselekményeket foganatosította, amit indokoltak a büntetőeljárás során felmerült körülmények, így a cég fiktív székhelye, a tartozás összegének a nagysága, a

felperes együttműködésének a hiánya, az, hogy a cégbíróságnak az ügyvezetői tisztségről való lemondást nem jelentette be. Megállapítható volt az is, hogy a felperes azzal, hogy a vallomást megtagadta közrehatott abban, hogy a nyomozás, a felperessel szembeni büntetőeljárás elhúzódjon.

Fontosnak tartja a Fővárosi Ítélőtábla kiemelni azt, hogy személyiségi jogi perben eljáró polgári bíróság nem vizsgálhatja, hogy az ügyész a büntetőeljárás szabályait megtartva döntött-e a büntetőeljárás megindításáról, a nyomozati cselekményekről. Az ügyészi intézkedések jogszerűségének értékelése ugyanis kizárólag a büntetőeljárás rendes és rendkívüli jogorvoslati rendszerére tartozik (BDT2008. 1776). Az azonban jelen ügyben is értékelendő volt, hogy az ügyészség a büntetőeljárás, a nyomozás szakmai, törvényességi felügyelete során nem talált eljárási szabálytalanságot vagy mulasztást.

A Fővárosi Ítélőtábla álláspontja szerint az alperes által folytatott hatósági eljárás jogszerű és indokolt volt, annak során tett intézkedések, eljárási cselekmények során az alperes részéről nem volt megállapítható olyan felróható magatartás, mulasztás, ami indokolta volna a személyhez fűződő jog megsértésének a megállapítását.

A másodfokú bíróság a jóhírnévsértés tekintetében általánosságban arra mutat rá, hogy a Ptk. 78. § (1) bekezdésének megfelelően a törvényi védelem alatt álló jóhírnevet a személy társadalmi értékelésének befolyásolására alkalmas tényállítások, tényközlések határozzák meg, amelyek csak akkor lehetnek az adott személy értékelésének reális alapjai, ha azok az objektív valóságot fejezik ki, függetlenül a tényközlő felróhatóságától, jó vagy rosszhiszeműségétől.

A jóhírnevet a valóságot meghamisító olyan tényállítások sértik, amelyek hátrányosan befolyásolják a személy objektív társadalmi értékelését. A hírnévrontást a közlés tartalma valósítja meg. A közlés lehet közvetlen vagy közvetett, a mástól szerzett értesülés továbbadása ugyanúgy megvalósíthat jóhírnévsértést, mint a közlő saját állítása.

A másodfokú bíróság megítélése szerint az alperessel szemben személyhez fűződő jog megsértése miatt csak akkor lehetne alappal pert indítani, ha hivatali feladatát és kötelességét meghaladó, önkényes, illetve ítéletalkotás elemi szabályait sértő, valótlan vagy valóságot hamis színben feltüntető tényeket állított volna, ilyen azonban részéről nem volt megállapítható és a felperes maga sem hivatkozott erre, csak az eljárás megindítását, több évig tartó, hosszadalmas voltát kifogásolta, ami a jóhírnév megsértésének a megállapítását nem alapozza meg.

Tekintettel arra, hogy a felperes kereseti kérelme a jogalap körében nem volt megalapozott, a jogkövetkezmények alkalmazására sem kerülhetett sor.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és a fellebbezési eljárásban felmerült költségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a, a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§.(2) bekezdése szerint határozott.

Budapest, 2011. március 29.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.. Kisbán Tamás s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő